

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __ sjednici Predstavničkog doma održanoj __.__.2009. godine i na __ sjednici Doma naroda, održanoj __.__.2009. godine, usvojila je

ZAKON O SPREČAVANJU NASILJA NA SPORTSKIM TAKMIČENJIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

POGLAVLJE I. - (OPĆI PRINCIPI)

Član 1.

(Predmet)

- (1) Ovim zakonom uređuju se mjere za sprečavanje nereda, nasilja, protupravnog i nedoličnog ponašanja na sportskim takmičenjima, mjere za osiguranje zaštite gledalaca, takmičara i drugih učesnika sportskih takmičenja, njihove imovine i imovine pravnih lica, te stvaranja uslova koji sprečavaju, suzbijaju i sankcioniraju nered, nasilje, protupravno i nedolično ponašanje za vrijeme i nakon sportskih takmičenja te stvaranje uslova da sportska takmičenja i druga sportska okupljanja što više pridonese kvalitetu života građana, kao i obaveze organizatora sportskog takmičenja i ovlaštenja nadležnih organa u provođenju tih mjera.

Član 2.

(Definicije)

U svrhu ovog zakona:

- a) “*sportsko takmičenje*” je svaki organizirani sportski susret i okupljanje;
- b) “*sportsko takmičenje visokog rizika*” je svako sportsko takmičenje na kojem se očekuje prisustvo velikog broja učesnika, ili kada posebne okolnosti ukazuju da na sportskom takmičenju može doći do nereda, nasilja, protupravnog ili nedoličnog ponašanja učesnika;
- c) “*učesnik sportskog takmičenja*” je svako lice prisutno na sportskom takmičenju;
- d) “*sportski klub*” je svako udruženje, ustanova ili pravno lice koje učestvuje u sportskom takmičenju;
- e) “*organizator sportskog takmičenja*” je sportska organizacija koja se može osnovati kao sportsko udruženje, sportsko društvo, privredno društvo, ustanova, sportski savez, stručno udruženje i drugo pravno ili fizičko lice koje se stalno ili povremeno bavi organizacijom sportskog takmičenja, odnosno koje je preuzelo organiziranje određenog sportskog takmičenja ili vođenje određenih poslova u organiziranju sportskog takmičenja;
- f) “*sportski objekat*” je, pored sportskog objekta utvrđenog prema odredbama posebnog zakona, i drugi zatvoreni ili otvoreni objekat koji služi za obavljanje sportskih aktivnosti ili takmičenja, kao i prostor za gledaoce;
- g) “*sportski teren*” je prostor na kome se obavlja sportsko takmičenje ili aktivnost;
- h) “*alkoholno piće*” je svako piće koje sadrži alkohol;
- i) “*nered, nasilje, protupravno i nedolično ponašanje*” je:

1. posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića ili opojnih droga te posjedovanje pirotehničkih sredstava, oružja i drugih predmeta pogodnih za nanošenje povreda ili za stvaranje nereda i nasilja od strane lica koje dolazi na sportsko takmičenje u razdoblju od tri sata prije početka do tri sata nakon završetka sportskog takmičenja, a u sredstvima javnog i drugog prijevoza tokom čitavog razdoblja od početka odlaska na sportsko takmičenje pa do dolaska u prostor sportskog objekta i povratka na početno odredište;
2. unošenje u sportski objekat alkoholnih pića, opojnih droga, pirotehničkih sredstava, oružja ili drugih predmeta pogodnih za nanošenje povreda ili za stvaranje nereda i nasilja;
3. unošenje i isticanje transparenta, zastava ili drugih simbola sa sadržajem koji iskazuje ili potiče netrpeljivost, mržnju na osnovu rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti, te koji mogu prouzrokovati nasilje i sukob na tim osnovama;
4. bacanje na sportski teren ili u drugi dio sportskog objekta predmeta koji mogu ugroziti život ili imovinu;
5. pjevanje pjesama ili upućivanje poruka čijim sadržajem se iskazuje ili potiče mržnja i nasilje, ili vrijeđaju vjerska, nacionalna ili rasna osjećanja;
6. paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava;
7. paljenje navijačkih rekvizita i drugih predmeta;
8. pozivanje i poticanje na fizički napad na učesnike sportskog takmičenja, policijske službenike ili pripadnike agencije koji vrši službenu radnju na sportskom takmičenju, redare ili službena lica koje je organizator sportskog takmičenja;
9. nedolično i uvredljivo ponašanje takmičara na sportskom takmičenju prema drugim učesnicima sportskog takmičenja, sucu i službenom licu;
10. nedozvoljen ulazak u prostor u kojem se takmičar priprema za takmičenje, takmičarski prostor ili službeni prostor organizatora;
11. oštećenje ili uništavanje sportskog objekta, prijevoznog sredstva i druge imovine prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon sportskog takmičenja, u razdoblju od tri sata prije početka do tri sata nakon završetka sportskog takmičenja;
12. izazivanje nereda prilikom dolaska, odnosno odlaska sa sportskog objekta ili u sportskom objektu, remećenje toka sportskog takmičenja ili ugrožavanje sigurnosti učesnika sportskog takmičenja ili trećih lica;
13. penjanje na zaštitnu i drugu ogradu sportskog objekta;
14. neovlašteni ulazak u službeni prostor sportskog objekta na kome se održava sportsko takmičenje;
15. neovlašteni ulazak u dio gledališta sportskog objekta koji je namijenjen za gostujuće učesnike sportskog takmičenja;
16. svaki oblik nepoštivanja zakonite naredbe od strane policijskog službenika ili pripadnika agencije za osiguranje lica i imovine izdate u cilju održavanja javnog reda ili uspostavljanja narušenog javnog reda na sportskom takmičenju;
17. svaki drugi oblik nasilničkog ponašanja i nedoličnog ponašanja kojim se može ugroziti sigurnost učesnika sportskog takmičenja.

POGLAVLJE II. - (DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI ORGANIZATORA)

Član 3.

(Dužnosti i odgovornosti organizatora sportskog takmičenja)

- (1) Organizator sportskog takmičenja dužan je:
 - a) procijeniti mogućnost izbijanja nereda i nasilja na takmičenjima;
 - b) poduzeti sve mjere kojima se spriječava i onemogućava izbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca i osigurati nesmetano i sigurno održavanje sportskog takmičenja.
- (2) Izuzetno od odredbi stava (1) ovog člana, kada sportska organizacija povjeri organizaciju sportskog takmičenja ili vršenje određenih poslova u organizaciji sportskog takmičenja drugom pravnom ili fizičkom licu, sportska organizacija dužna je vršiti nadzor nad provođenjem mjera utvrđenih ovim zakonom.
- (3) Organizator sportskog takmičenja dužan je od nadležnog policijskog organa zatražiti saglasnost za održavanje sportskog takmičenja najkasnije u roku od 72 sata prije početka sportskog takmičenja.

Član 4.

(Preventivne mjere organizatora sportskog takmičenja)

U cilju preventivnog djelovanja i smanjenja rizika od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja učesnika sportskog takmičenja, sportski klub dužan je da:

- a) potiče organiziranje kluba simpatizera i navijača i vodi računa da njihovo ponašanje za vrijeme takmičenja ne bude u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim pozitivnim propisima;
- b) ostvari saradnju sa klubom svojih simpatizera i navijača prilikom izbora redara koji će pružati pomoći organizatoru sportskog takmičenja u održavanju reda;
- c) organizira sastanke sa predstavnicima navijača i vrši obuku redara koji će pružati pomoći organizatoru sportskog takmičenja u održavanju reda;
- d) koordinira aktivnosti sa klubom svojih simpatizera i navijača prilikom odlaska sportskog kluba na sportsko takmičenje u goste, a gdje su prisutni i njihovi gostujući simpatizeri i navijači;
- e) ostvari saradnju sa članom domaćeg sportskog kluba zaduženog za organizaciju prije održavanja sportskog takmičenja, radi organiziranja sportskog takmičenja bez nedoličnog ponašanja;
- f) poduzima i druge mjere i aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima donesenim na osnovu ovog zakona i sportskim pravilima.

Član 5.

(Obaveze organizatora sportskog takmičenja)

Organizator sportskog takmičenja dužan je da:

- a) uspostavi odgovarajuću redarsku službu ili angažuje pravno lice ili agenciju za osiguranje lica i imovine radi obavljanja poslova fizičkog osiguranja i održavanja reda na sportskim takmičenjima;

- b) ostvari saradnju sa nadležnim policijskim organom na čijem se području održava sportsko takmičenje radi provođenja mjera i naloga koji se odnose na održavanje javnog reda i mira;
- c) osigura prisustvo odgovarajuće službe medicinske pomoći, vatrogasne jedinice, inspekcijske i komunalne službe, te drugih nadležnih organa i organizacija javnih službi i javnih preduzeća.

POGLAVLJE III. – (REDARI I REDARSKA SLUŽBA)

Član 6.

(Redarske službe)

- (1) Organizator sportskog takmičenja, ovisno o vrsti sporta i nivou sportskog takmičenja, vrsti sportskog objekta, očekivanom broju gledalaca te procjeni mogućnosti izbijanja nereda i nasilja, dužan je na sportskom takmičenju osigurati prisustvo redarske službe i dovoljnog broja redara.
- (2) Redarsku službu mogu činiti zaposleni kod organizatora sportskog takmičenja na poslovima redara, redar dobrovoljac zaposlen kod organizatora sportskog takmičenja, član kluba navijača ili drugo lice koje ispunjava uslove za obavljanje poslova redara, predviđene ovim zakonom.
- (3) Organizator sportskog takmičenja može za poslove redarske službe koristiti i zaposlene iz agencije za zaštitu ljudi i imovine.
- (4) Pravilima sportskog saveza ili drugog sportskog udruženja, propisuje se minimalan broj redara za svako pojedino sportsko takmičenje, ovisno od nivoa takmičenja i procjeni rizika organizatora sportskog takmičenja.

Član 7.

(Uslovi za obavljanje poslova redara)

- (1) Lice koje obavlja poslove redara mora biti fizički i psihički sposobno za obavljanje poslova redara i koje nije osuđivano za prekršaj protiv javnog reda i mira. Stepem fizičke i psihičke pripremljenosti i podobnosti za obavljanje poslova redara dokazuje se ljekarskim uvjerenjem.
- (2) Lice koje obavlja poslove redara u ophođenju sa učesnikom sportskog takmičenja mora biti krajnje profesionalan i pristojan, spreman na pomoć u svakom momentu, ne smije biti pod uticajem alkohola ili opojnih droga, niti smije iskazivati svoju navijačku pripadnost.
- (3) Lice koje obavlja poslove redara mora proći odgovarajuću obuku. Pravilnik o osposobljavanju lica koje obavlja poslove redara na sportskom takmičenju donijet će Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 8.

(Organizacija redarske službe)

- (1) Redarska služba mora biti organizirana na način koji osigurava da svaki redar zna koje mu je lice nadređeno.
- (2) Ako sportsko takmičenje osiguravaju i policijski službenici, najviše rangirano lice u hijerarhiji komandovanja biće iz reda policije.

Član 9.

(Dužnosti redara i redarske službe)

- (1) Redari su dužni na odjeći imati vidljivo istaknutu oznaku koja jasno ukazuje da je lice pripadnik redarske službe.
- (2) Redarska služba ili redari ovlašteni su da:
 - a) zabrane pristup objektu u kojem se održava sportsko takmičenje licima koja su pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava, ili se iz njihovog ponašanja može zaključiti da su skloni nasilnom ili nedoličnom ponašanju;
 - b) na odgovarajući način odvoje gostujuće navijače usmjeravanjem na posebne ulaze i izlaze u objekat u kojem se održava sportsko takmičenje i poseban dio gledališta;
 - c) onemogući ulazak gledalaca na sportski teren;
 - d) onemogući unošenje alkoholnih pića u sportski objekat ili prodaju alkoholnih pića;
 - e) onemogući unošenje predmeta koji se mogu upotrijebiti u nasilničkim postupanjima (pirotehnička sredstva, motke, flaše), odnosno predmeta kojima se može ometati tok sportske priredbe (ogledala, laserski pokazivači, zvučni uređaji veće snage, transparenti ili obilježja kojima se potiče rasna, vjerska, nacionalna i druga netrpeljivost);
 - f) upozori, odnosno udalji gledaoce zbog nedoličnog ponašanja kojim se može izazvati nasilje na sportskom takmičenju ili ometati njegov tok.
- (3) Ukoliko gledalac pruži otpor ili postupi suprotno nalogu redarske službe ili redara, redarska služba ili redar o tome obavještava nadležni policijski organ.

Član 10.

(Video nadzor sportskog takmičenja)

Organizator sportskog takmičenja, ovisno o vrsti sportskog objekta, dužan je osigurati prostoriju ili prostor čiji smještaj i oprema omogućuju video-nadzor sportskog objekta ili dijela sportskog objekta u kojem se odvija sportsko takmičenje.

Član 11.

(Posao redara gostujućeg kluba)

- (1) Organizator sportskog takmičenja može ugovoriti sa ovlaštenim članom gostujućeg sportskog kluba da posao redara može obavljati i redar gostujućeg sportskog kluba.
- (2) Spisak imena redara gostujućih navijača dostavlja se organizatoru sportskog takmičenja najkasnije 24 sata prije početka sportskog takmičenja.

POGLAVLJE IV. – (SPORTSKA TAKMIČENJA VISOKOG RIZIKA)

Član 12.

(Rizik od izbijanja nasilja)

Kada okolnosti ukazuju na rizik od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskom takmičenju, organizator sportskog takmičenja je dužan da:

- a) bez odlaganja, obavijesti nadležni policijski organ, nadležnu sportsku organizaciju i takmičare koji učestvuju na sportskom takmičenju na rizik od izbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja ;
- b) odredi odgovorno lice zaduženo da, u okviru svojih ovlaštenja, rukovodi i poduzima mjere za sprečavanje nasilničkog i nedoličnog ponašanja gledalaca i da saraduje sa nadležnim policijskim organom;
- c) ostvari saradnju sa nadležnim policijskim organom radi postupanja po nalogu koji se odnosi na osiguranje javnog reda i mira na sportskom takmičenju;
- d) ostvari saradnju sa predstavnicima klubova navijača u cilju međusobne razmjene informacija i osiguranja da klubovi navijača odrede određen broj redara radi pružanja pomoći u održavanju reda na sportskom takmičenju i obavještanju gledalaca;
- e) osigura da objekat blagovremeno i prema važećoj proceduri, bude pretražen radi pronalaženja mogućeg podmetnutog eksploziva ili diverzantsko-terorističkog sredstva;
- f) objekat bude očišćen od svih predmeta pogodnih za nanošenje tjelesnih povreda (kontejneri, otpadni materijal, tvrdi predmeti) najkasnije do početka preventivnog pregleda objekta.

Član 13.

(Uslovi prodaje ulaznica na sportskom takmičenju visokog rizika)

- (1) U slučaju organizacije sportskog takmičenja visokog rizika, organizator je dužan osigurati:
 - a) prodaju ulaznica na odvojenim i posebnim prodajnim mjestima za gostujuće učesnike sportskog takmičenja;
 - b) puštanje u prodaju samo ulaznica za sjedeća mjesta, odnosno za onoliki broj sjedećih mjesta koliko je dovoljno da se ne ugrožava sigurnost učesnika sportskog takmičenja;
 - c) da se jednom fizičkom licu ne smije prodati više od pet ulaznica za to takmičenje.
- (2) Na dan održavanja sportskog takmičenja visokog rizika nije dozvoljeno ulaznicu prodavati u sportskom objektu na kome se sportsko takmičenje održava ili u njegovoj neposrednoj blizini, već samo na posebnom prodajnom mjestu.
- (3) Organizator je dužan da, u saradnji sa sportskim klubom koji učestvuje na sportskom takmičenju visokog rizika, vodi evidenciju o identitetu lica i distribuciji dodijeljenih ulaznica kako domaćem tako i gostujućem učesniku u sportskom takmičenju i da omogući uvid u te evidencije odgovornom licu u Ministarstvu.

Član 14.

(Objekat za održavanje sportskog takmičenja visokog rizika)

Organizator je dužan da osigura održavanje sportskog takmičenja visokog rizika u objektu koji ima:

- a) posebne ulaze, izlaze i dio sportskog objekta za gostujuće učesnike sportskog takmičenja;
- b) odgovarajuću ogradu ispred objekta za usmjeravanje i razdvajanje gostujućih od domaćih učesnika u sportskom takmičenju;

- c) odgovarajuću ogradu za sprečavanje ulaska učesnika sportskog takmičenja na sportski teren;
- d) odgovarajuću ogradu u sportskom objektu za razdvajanje domaćih od gostujućih učesnika sportskog takmičenja;
- e) odgovarajući broj jasno i vidljivo obilježenih ulaza i izlaza prema svim dijelovima sportskog objekta;
- f) odgovarajuća sjedišta koja se ne mogu odvojiti korištenjem same fizičke snage;
- g) tehničku opremu za praćenje i snimanje ponašanja učesnika sportskog takmičenja u sportskom objektu;
- h) prostoriju za smještaj i pružanje hitne medicinske pomoći;
- i) odgovarajući broj muških i ženskih mokrih čvorova u svim dijelovima sportskog objekta;
- j) prostor za siguran smještaj prijevoznih sredstava gostujućih ekipa;
- k) sistem javnog razglasa čija je čujnost jača od najjačeg intenziteta buke učesnika sportskog takmičenja;
- l) odgovarajuće osvjetljenje, ukoliko se sportsko takmičenje održava u večernjim satima, uz neprekidno napajanje električnom energijom;

Član 15.

(Obaveze gostujućih sportskih klubova)

Gostujući sportski klub koji učestvuje na sportskom takmičenju visokog rizika obavezan je da:

- a) najkasnije tri dana prije organiziranog polaska učesnika sportskog takmičenja obavijesti organizatora sportskog takmičenja o svim elementima bitnim za prijem kluba i ostalih učesnika sportskog takmičenja (dan i vrijeme polaska, procjena broja učesnika koji dolaze, načina prijevoza, mjesto boravka ili okupljanja, imena vođa učesnika sportskog takmičenja – navijača, i sl.);
- b) ostvari saradnju sa klubom svojih navijača i učestvuje u njihovom organiziranom dolasku na sportsko takmičenje;
- c) osigura raspodjelu karata za svoje učesnike sportskog takmičenja koje je dobio od organizatora sportskog takmičenja;
- d) poduzme sve potrebne mjere da klub i gostujući učesnici sportskog takmičenja ne budu uzrok nasilja i nereda u ili van sportskog terena.

POGLAVLJE V. – (MJERE KOJE PODUZIMA NADLEŽNI POLICIJSKI ORGAN)

Član 16.

(Potrebne mjere za suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja učesnika sportskog takmičenja)

- (1) Nadležni policijski organ prilikom održavanja sportskog takmičenja visokog rizika može da naloži poduzimanje svih potrebnih mjera za suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja učesnika sportskog takmičenja, a naročito da:
 - a) naloži učesnicima sportskog takmičenja kretanje određenim pravcem prilikom dolaska, odnosno odlaska iz sportskog objekta;

- b) naloži organizatoru sportskog takmičenja da ukloni uočeni nedostatak na sportskom objektu ili propust u organizaciji;
 - c) zabrani ulazak na sportsko takmičenje, odnosno udalji iz sportskog objekta lice iz čijeg se ponašanja može zaključiti da je sklono nasilničkom, nedozvoljenom i nedoličnom ponašanju;
- (2) Nadležni policijski organ dužan je najmanje 24 sata prije održavanja sportskog takmičenja visokog rizika izvršiti pregled sportskog objekta na kome će se sportsko takmičenje održati i izvršiti uvid u organizacione pripreme i od tog trenutka za sigurnost sportskog objekta odgovara organizator sportskog takmičenja.

POGLAVLJE VI. – (OBJEKTI ZA SPORTSKA TAKMIČENJA)

Član 17.

(Tehnički uslovi)

- (1) Sportski objekat, pored uslova propisanih posebnim propisima, mora imati dovoljan broj ulaza, odnosno izlaza, mogućnost postavljanja odgovarajućih ograda ili drugih prepreka radi odvajanja domaćih i gostujućih učesnika sportskog takmičenja, uspostavljene sisteme obavještanja i video-nadzora, zaštitu od požara, prostor za pružanje hitne medicinske pomoći i dovoljan broj sanitarnih čvorova lociranih na pojedinim dijelovima sportskog objekta.
- (2) Ako sportski objekat ima parkiralište, prostor za parkiranje autobusa mora biti odvojen od prostora za parkiranje putničkih vozila, a posebno mora biti osiguran odvojen prostor za parkiranje autobusa i putničkih vozila gostujućih učesnika sportskog takmičenja.
- (3) Ako sportski objekat nema parkiralište ili je njegovo parkiralište nedovoljno za prihvatanje očekivanog broja autobusa i putničkih vozila, organizator o tome obavještava nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalazi sportski objekat i koje je dužno osigurati pogodan prostor za parkiranje autobusa.

Član 18.

(Ulaz i izlaz)

- (1) Ulaznim i izlaznim vratima sportskog objekta mora rukovati osposobljeno lice.
- (2) Ulazna i izlazna vrata u sportski objekat i sva vrata prema prostorima gledališta moraju se otvarati prema vani od gledalaca i biti otključana za vrijeme dok su gledaoci u sportskom objektu.
- (3) Ulazna i izlazna vrata, posebno vrata koja se koriste u vanrednim situacijama (rušenje tribina ili krova, požar, nekontrolirano kretanje mase gledalaca, nestanak svjetla i sl.) prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledalaca, prolazi (tuneli) i stepenice moraju biti odgovarajuće i vidljivo označeni te se nalaziti pod stalnim nadzorom redara ili policije za vrijeme sportskog takmičenja.
- (4) U vanrednim situacijama mora se osigurati puštanje gledalaca na takmičarski prostor.

Član 19.

(Plan evakuacije)

- (1) Sportski objekat mora imati Plan evakuacije kojim su određena postupanja u slučaju vanrednih situacija (rušenje tribina ili krova, požar, nekontrolirano kretanje mase gledatelja, nestanak svjetla i sl.).
- (2) Plan evakuacije donosi vlasnik sportskog objekta uz pismenu saglasnost nadležnog policijskog organa. Plan evakuacije izrađuje se u saradnji sa vatrogasnom službom i službom hitne medicinske pomoći.
- (3) Prije početka sportskog takmičenja, organizator sportskog takmičenja dužan je upoznati predstavnike sportskih klubova, sudije i druge službene osobe na sportskom takmičenju sa sadržajem Plana evakuacije.

Član 20.

(Pregled sportskog objekta)

- (1) Sportski objekt, odnosno dio sportskog objekta na kome se održava sportsko takmičenje i dio za gledaoce mora, prije ulaska takmičara i gledalaca, biti pretražen radi pronalaženja i uklanjanja predmeta koji se ne smiju unositi u sportski objekt.
- (2) Redari, medicinsko osoblje i pripadnici vatrogasne službe moraju biti na svojim određenim mjestima prije ulaska gledatelja u sportski objekt sve do njihovog izlaska iz sportskog objekta.

Član 21.

(Sistem i način obavještanja)

- (1) Sistem obavještanja gledalaca mora biti jasan i nadglasavati buku koju mogu stvoriti gledaoci unutar i izvan sportskog objekta.
- (2) Kada u sportskom takmičenju učestvuje strani sportski klub, organizator sportskog takmičenja dužan je osigurati da se poruke i uputstva navijačima stranog sportskog kluba upućuju na njihovom jeziku.
- (3) Organizator međunarodnog sportskog takmičenja dužan je omogućiti predstavniku stranog sportskog kluba obraćanje navijačima toga kluba.
- (4) Organizator je dužan snimiti sva obraćanja navijačima putem sistema obavještanja gledaoca.

Član 22.

(Uslovi za prodaju bezalkoholnih pića)

Bezalkoholna pića mogu se prodavati i distribuirati samo ako su u otvorenim plastičnim i drugim posudama kojima se ne može nanijeti tjelesna povreda.

Član 23.

(Osvjetljenje sportskog objekta)

Sportski objekti na kojima se održavaju sportska takmičenja noću, moraju biti opremljeni samostalnim izvorom električne energije dovoljnim da se u slučaju nestanka električne energije iz javnog sistema, osigura odgovarajući stepen rasvjete, dovoljan da se spriječi opasnost za gledaoce.

Član 24.

(Vrijeme otvaranja sportskog objekta)

Ulazi i izlazi iz sportskog objekta, ovisno od vrste i značaja sportskog takmičenja i očekivanog broja gledalaca, moraju se otvoriti dovoljno rano da bi se izbjegle gužve i neredi prilikom ulaska i izlaska gledalaca u sportski objekt.

Član 25.

(Zabrana održavanja sportskog takmičenja)

Sportski savez i drugi nadležni organ u skladu sa svojim ovlaštenjem zabranit će održavanje sportskog takmičenja na sportskom objektu koji ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

POGLAVLJE VII. – (GLEDAOCI)

Član 26.

(Protupravno ponašanje gledalaca)

- (1) Gledaoci su dužni pridržavati se odredbi ovog zakona za vrijeme dolaska na sportsko takmičenje, tokom takmičenja i nakon odlaska sa sportskog takmičenja.
- (2) Gledaocu koji se protupravno ponaša može se:
 - a) zabraniti dolazak na sportsko takmičenje;
 - b) udaljiti iz sportskog objekta i iz okoline sportskog objekta ili mjesta održavanja sportskog takmičenja;
 - c) izreći propisane prekršajne i krivične sankcije.

Član 27.

(Zabrana ulaska u sportski objekat)

- (1) Lice koje se izjasni kao navijač ili nosi navijačke oznake ili za koje se pretpostavlja da ide na sportsko takmičenje, a koje svojim ponašanjem izaziva osnovanu sumnju da može izazvati nered i nasilje, protupravno ili nedolično ponašanje, policijski službenici dužni su da :
 - a) utvrde njegov identitet;
 - b) izvrše pretres s ciljem pronalaženja:
 1. alkoholnog pića ili opojnih sredstava,
 2. pirotehničkih sredstva,
 3. oružja ili drugih predmeta pogodnih za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja,
 4. transparente, zastave, simbole i sl., koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nemire i nered,
 - c) oduzmu predmete iz stava (1) tačka b) ovog člana;
 - d) udalje ga iz sredstava javnog i drugog prometa;
 - e) zabrane mu ulazak u sportski objekat;
 - f) zadrže ga do isteka vremena od tri sata nakon završetka sportskog takmičenja; i
 - g) poduzmu i druge mjere propisane ovim zakonom i posebnim zakonima.
- (2) Policijski službenici su ovlašteni u provođenju odredbi stava (1) ovog člana izvršiti i pretres autobusa, voza ili motornog vozila koje prevozi navijače na sportsko takmičenje.

(3) Ako je lice iz stava (1) ovog člana u motornom vozilu, policija može isključiti iz saobraćaja motorno vozilo do isteka vremena od tri sata nakon završetka sportskog takmičenja, a prema licu poduzeti mjere iz stava (1) ovog člana.

Član 28.

(Zadržavanje gledalaca)

- (1) Policijski službenici imaju ista ovlaštenja koje prema ovom zakonu ima i redar.
- (2) Policijski službenici mogu gledaoca koji se protupravno ponaša zadržati u sportskom objektu u trajanju do tri sata nakon završetka sportskog takmičenja i prema tom licu poduzeti i druge mjere propisane ovim zakonom i posebnim zakonima.
- (3) Ukoliko policijski službenik ocjeni da je ugrožena sigurnost određenog broja učesnika sportskog takmičenja, može poduzeti mjeru zadržavanja na sportskom objektu ili mjeru premještanja i prije završenog sportskog takmičenja.
- (4) Prilikom poduzimanja mjera iz stavova (2) i (3) ovog člana vodit će se računa o sigurnosti drugih gledalaca i takmičara, te o mogućnosti da se sportsko takmičenje nastavi bez ometanja.

Član 29.

(Prostor za privođenje i zadržavanje lica)

- (1) Policijski službenici dužni su lice koje je privedeno zbog razloga navedenih u članovima 27. i 28. ovog zakona zadržati u prostoru policije ili drugom pogodnom prostoru.
- (2) Pogodnim prostorom smatra se prostor koji ima sanitarni i vodoopskrbni uređaj i koji osigurava višesatan siguran boravak zadržanog lica.
- (3) Prostor u kojem se privedeno lice zadržava mora biti pod neprekidnim nadzorom policijskog službenika.

Član 30.

(Zabrana održavanja sportskog takmičenja)

- (1) Ukoliko nadležni policijski organ prije početka održavanja sportskog takmičenja procijeni da bi, uslijed protupravnog ponašanja učesnika u sportskom objektu ili u mjestu održavanja takmičenja, prijetila opasnost za sigurnost učesnika sportskog takmičenja može zabraniti održavanje sportskog takmičenja.
- (2) Ukoliko nadležni policijski organ procijeni da bi, uslijed protupravnog ponašanja učesnika u sportskom objektu za vrijeme održavanja sportskog takmičenja, prijetila opasnost za sigurnost učesnika sportskog takmičenja većih razmjera, može zatražiti od službene osobe koja je odgovorna za organizaciju sportskog takmičenja da isprazni sportski objekat ili dio sportskog objekta na kojem je došlo do narušavanja javnog reda i sigurnosti učesnika sportskog takmičenja ili da privremeno ili trajno prekine sportsko takmičenje.

POGLAVLJE VIII. – (ODGOVORNOST SPORTISTA)

Član 31.

(Odgovornost sportista, trenera i članova sportskog kluba)

- (1) Sportista, trener i član upravljačkog tijela sportskog kluba dužan je u svom javnom nastupu popularizirati sportske ideje koje isključuju svaki oblik nacionalističkog, rasističkog ili drugog neprimjerenog ponašanja prema suparničkom sportskom klubu i njihovim navijačima.
- (2) Sportski klub, sportski savez i druga sportska udruženja dužna su svojim aktima propisati disciplinske mjere koje će se poduzeti prema sportisti, treneru i članu upravljačkog tijela sportskog kluba ako su njihovi javni nastupi ili ponašanje prije, za vrijeme ili nakon održavanja sportskog takmičenja mogli izazvati ili su izazvali protupravno ponašanje učesnika u takmičenju.
- (3) Disciplinska mjera izreći će se bez obzira da li je protiv ovih lica pokrenut postupak za izricanje prekršajnih i krivičnih sankcija.

POGLAVLJE IX. - (KAZNE NE ODREDBE)

Član 32.

(Kazne za organizatora sportskog takmičenja)

- (1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 10.000 KM za prekršaj kaznit će se organizator sportskog takmičenja ako:
 - a) ne postupa u skladu sa odredbama člana 3. ovog zakona;
 - b) ne poduzme preventivne mjere iz člana 4. ovog zakona;
 - c) ne izvrši obaveze iz člana 5. ovog zakona;
 - d) ne angažuje ili ne organizuje odgovarajuću redarsku službu iz članova 6. i 8. ovog zakona;
 - e) dozvoli obavljanje uloge redara licu koje ne ispunjava uslove iz člana 7. ovog zakona;
 - f) ne osigura prostoriju za video-nadzor sportskog objekta iz člana 10. ovog zakona;
 - g) ne postupi u skladu sa odredbama članova 12. i 13. ovog zakona prilikom organizacije takmičenja visokog rizika;
 - h) ne osigura prisustvo odgovarajuće službe medicinske pomoći ili vatrogasne službe iz člana 14. ovog zakona;
 - i) nepridržavanje naloga nadležnog organa iz člana 16. ovog Zakona;
 - j) postupi suprotno obavezi iz člana 21. ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 500 do 5.000 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu koje je organizator sportske priredbe.

Član 33.

(Kazne za vlasnika sportskog objekta)

Novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj vlasnik sportskog objekta čiji objekat ne ispunjava uslove iz članova 14., 17., 19. i 23. ovog zakona.

Član 34.

(Kazne za učesnike sportskog takmičenja)

Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se učesnici sportskog takmičenja ako:

- a) izazivaju nered i nasilje, ili se ponašaju nedolično i protupravno, u skladu sa tumačenjem iz člana 2. ovog zakona;
- b) postupe suprotno nalogu redarske službe ili redara iz člana 9. stav (2);
- c) ne ispoštuju nalog nadležnog organa iz člana 16. ovog zakona;
- d) ne ispoštuju nalog policijskog službenika iz člana 27. ovog zakona.

Član 35.

(Kazne za sportiste, trenera i člana sportskog kluba)

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se sportista, trener i član sportskog kluba koji postupi suprotno odredbama člana 31. ovog zakona.

POGLAVLJE X. – (PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE)

Član 36.

(Donošenje akata)

Pravilnik o osposobljavanju lica za obavljanje poslove redara na sportskom takmičenju, u skladu sa članom 7. stav (3) ovog zakona, Ministarstvo je dužno donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Član 37.

(Usklađivanje propisa)

Svi zakoni u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu BiH, kao i drugi odgovarajući propisi, uskladit će se s odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Milorad Živković

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Ilija Filipović

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima u Bosni i Hercegovini sadržan je u odredbi člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da će Parlamentarna skupština biti nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili vršenje funkcija Skupštine po ovom ustavu.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje Zakona o sprečavanju nereda na sportskim terenima u Bosni i Hercegovini jeste veoma različito reguliranje pitanja sprečavanja nereda na sportskim takmičenjima u Bosni i Hercegovini.

Naime, trenutno je ova oblast u Bosni i Hercegovini regulirana posebnim zakonima ili putem odredbi Zakona o javnom redu i miru, dok u Republici Srpskoj postoji Zakon o sprečavanju nasilja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS“, broj 14/04).

Trenutno, u Bosni i Hercegovini, na državnom nivou niti jedan zakon ne obrađuje pitanje sprečavanja nereda na sportskim takmičenjima, iako se Zakonom o sportu u Bosni i Hercegovini, u jednom dijelu, tretiraju pojedina pitanja iz ove oblasti, što je regulirano odredbama člana 56. stavovi (1) i (2) pomenutog zakona, gdje se propisuje da je: *“S ciljem sprečavanja i suzbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama, Bosna i Hercegovina dužna poduzimati potrebne mjere u skladu s Evropskom konvencijom o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno na nogometnim utakmicama, te da će se posebnim zakonom utvrditi način i mjere za sprečavanje i suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama“*.

Očigledno je da u cilju upravljanja velikim javnim događajima, ne postoji niti jedan propis na državnom nivou, kojim bi se ova oblast detaljnije regulirala, a pogotovo kada se radi o održavanju značajnih međunarodnih takmičenja koja se održavaju u Bosni i Hercegovini.

III. OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH PRAVNIH RJEŠENJA

Prijedlogom zakona o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima u Bosni i Hercegovini propisuju se mjere za sprečavanje nasilja na svim organiziranim sportskim susretima i okupljanjima, a posebno na sportskim takmičenjima na kojima se očekuje prisustvo velikog broja učesnika ili kada posebne okolnosti ukazuju da na sportskom

takmičenju može doći do nereda, nasilja, protupravnog ili nedoličnog ponašanja učesnika. Članom 2. Prijedloga zakona tačno se definišu pojmovi “*sportskog takmičenja*”, “*sportskog takmičenja visokog rizika*”, “*organizatora sportskog takmičenja*”, “*učesnika sportskog takmičenja*”, “*sportskog objekta*”, “*nereda, nasilja, protupravnog i nedoličnog ponašanja*” i slično.

Poglavlje II. Prijedloga zakona propisuje dužnosti i odgovornosti organizatora sportskog takmičenja (član 3.), preventivne mjere koje je organizator obavezan poduzeti prilikom organizacije sportskog takmičenja (članovi 4. i 5.).

Poglavljem III. Prijedloga zakona, odnosno članovima od 6. do 11., propisuje se način organizacije, uslovi za obavljanje uloge redara, te prava i dužnosti redara i redarske službe.

Poglavlje IV. Prijedloga zakona sadrži odredbe o sportskim takmičenjima visokog rizika, odnosno procjene rizika od izbijanja nasilja (član 12.), uslove prodaje ulaznica na sportskom takmičenju visokog rizika (član 13.), uslove koje sportski objekat mora ispunjavati za organizaciju sportskog takmičenja visokog rizika (član 14.), obaveze sportskih klubova (član 15.).

Poglavlje V. Prijedloga zakona (član 16.) detaljno propisuje mjere koje je nadležni organ ovlašten poduzeti u slučaju da je potrebno suzbiti nasilje i nedolično ponašanje učesnika sportskog takmičenja.

Poglavlje VI. (članovi 17.- 25.) sadrži odredbe o uslovima koje sportski objekat mora ispunjavati kako bi bio pogodan za održavanje određenog sportskog takmičenja ili okupljanja.

Poglavljima VII. i VIII. (članovi 26. – 31.) Prijedloga zakona propisuju se obaveze gledalaca kao učesnika sportskog takmičenja, te radnje koje se mogu poduzeti u slučaju da gledaoci krše propisane obaveze, te odgovornost sportista, trenera i članova sportskog kluba.

Poglavljem IX. (članovi 32. – 35.) propisane su kaznene odredbe, konkretnije predviđene su novčane kazne, za organizatora sportskog takmičenja, vlasnika sportskog objekta, učenike sportskog takmičenja, te sportiste, trenere i članove sportskih klubova.

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o sprečavanju nereda na sportskim takmičenjima u Bosni i Hercegovini nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu institucija Bosne i Hercegovine.